

EDINOST

Izšla vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik koncesij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšerati oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Politično društvo „Edinost“

Odbor vabi na

redni letni občni zbor

ki se bo vršil

jutri, 3. avgusta 1919., ob 10 dopoldne
v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu
z naslednjim dnevnim redom:

1. Odborovo poročilo in položitev računa.
2. Volitev novega odbora.
3. Slučajnosti.

ODBOR.

Mirovna konferenca.

PARIZ, 31. Vrhovni svet je nadaljeval proučevanje mirovne pogodbe z Bolgarsko. Vzel je na znanje Lesnerjevo noto, v kateri se izjavlja, da bo Nemčija izročevala pooblastila svojim zastopnikom v inozemstvu istočasno, ko razne države priznajo Ebertovo vlado.

PARIZ, 1. Svet petorice je sklenil, da se zaslubi zastopniki Švedske v zadevi alandskih otokov, kakor je prejel zahteva Švedske.

Svet je povelil že imenovani komisiji nalogo, da prouči, kakšni vladavini naj bi se podvržli glavnika in memoška luka, za kateri je določila mirovna pogodba visok komisariat, odvisen od Zveze narodov.

Nemškoavstrijski protipredlog.

PARIZ, 1. (Stefani.) Nemškoavstrijski odposlanstvo pda svoje protipredloge na mirovno pogodbo v ponedeljek, ali najpozneje v torek.

Mirovna pogodba z Nemčijo na Angliškem zakonito uveljavljena.

LONDON, 1. (Stefani.) Mirovna pogodba z Nemčijo in angliško-francoski dogovor sta dobila v kraljevi sankciji odsej zakonito veljavo.

Priloge nemške komisije v Versailles.

VERSAILLES, 1. (Stefani.) Danes zjutraj je prišla nemška komisija za vzpostavitev industrije. Člani komisije so izključno le podjetniki javnih del.

Ameriški senat predloži svojo izjavo o mirovni pogodbi.

PARIZ, 1. (Stefani.) Novi načelnik ameriške delegacije na mirovni konferenci, Polk, je izjavil ob sprejemu francoskih častnikov, da bo komisija ameriškega senata za zunanje zadeve dokončala svoje poročilo o mirovni pogodbi okoli polovice avgusta in da senat ne bo rabil več kot dva tedna za odobritev pogodbe. Na vprašanje, kaj misli o traskem vprašanju, je izjavil, da ne more dati tozadevnega odgovora, ker se o stvari še razpravlja na konferenci. Glede ameriškega mandata v Carigradu je izjavil, da bo moral o tem odločiti kongres, ker je vprašanje mandatov novost v zgodovini Zedinjenih držav. Ameriški delegat je pripomnil, da je gotov, da njegova vlada sprejme mandat. Na vprašanje, če preli tudi Ameriki boljševizmo, je Polk izjavil, da se tega ni treba bati v Zedinjenih državah. Zedinjene države pomagajo Kočaku materialno in moralno.

Polk je nadalje izjavil, da se ni treba bati vojne z Mehiko. Tudi zadnji spopadi s črnci da niso bili tako hudi, kakor se poroča. O šantunskem vprašanju in o vprašanju nemškega brodovja se ni hotel Polk izjaviti. Zaključil je svoje izjave s poveljevanjem francoskega naroda, ki je tako junaki prinesel svoje moralne in materialne težave.

Razdelitev nemških in avstrijskih vojnih ladij.

PARIZ, 1. O sporu zaradi razdelitve preostalih avstrijskih in nemških vojnih ladij zatrjuje „Journal“, da so Angličani, ki so bili prej za potopitev vsega brodovja, sedaj menjali svoje stališče zaradi dogovora v Skapalovu. Francija pa naglašala vedno svojo pravico do vseh nemških ladij in do velikega dela avstrijskega brodovja.

IZ FRANCIJE.

Gradba predora pod Rokavskim prelivom (La Manche).

PARIZ, 31. (Stefani.) Komisija pod predsedstvom ministra za javna dela za gradbo predora pod Rokavskim prelivom je sklenila, da se to podjetje izvrši. Francoska družba za podzemne železnice je dobila pooblastilo, da poizkusi z novimi tehničnimi sredstvi za predizgradnjo predora. Minister Clavelle je pisal ministru Pichonu pismo, v katerem ga prosi, naj bi posredoval pri angleški vladi in naj bi predložil, da se imenuje angleško-francoska komisija, ki bi imela nalogo, da sklene dogovor glede gradbe predora. Pichon naj bi tudi po-

sredoval pri britanski vladi, da ta dogovor o dobri angleški parlament.

IZ RUSIJE.

Bruslov na čelu boljševiških čet.

PARIZ, 1. Neka nepotrjena razbrzjavka poroča, da poveljuje boljševiškim četam, ki se bojujejo proti Ukrajincem v Peljuri, general Bruslov.

Denikin napreduje.

LONDON, 1. (Stefani.) Javila se je oficijelno, da se je polastila vojska generala Denikina 30. m. m. Kamiceva, ki leži 110 milj severno Caricna. Boljševiške čete se sedaj ne morejo združiti z Astrahanom, in zveza z ruskimi prostovoljci in uraskimi Kazaki je s tem jako ojašana.

Denikin zavzel Paltavo.

LONDON, 1. (Stefani.) General Denikin je zavzel Paltavo. Zapišil je veliko vojnega materiala in živih.

IZ NEMCIJE.

Nemška ustava sprejeta.

CURIH, 1. (Stefani.) Agencija Wolff poroča, da je narodna skupščina sprejela v tretjem branju zakonski predlog o državni ustavi z 262 proti 75 glasovom.

IZ NEMŠKE AVSTRIJE.

Vlada ni odstopila.

PARIZ, 1. (Stefani.) Načelnik avstrijskega odposlanstva, dr. Renner, opovruga na podlagi brezlične brzjavke z Dunaja, da bi bila odstopila avstrijska vlada.

IZ ROMUNSKJE.

Romuni porazili boljševike ob reki Tisi.

REKA, 30. »Riječ« prinaša naslednje romunsko vojno poročilo: Močna romunska vojska je prekorčila pri Rakosmezöju, Tiszafüredu in Szolnoku Tiso in zasedla več krajev na desnem bregu reke. V zadnjih dnevih so premagali Romuni sovražnika, ki ga sedaj živo zasledujejo; posebno v okraju Rokosmezö se umika sovražnik v velikem neredu. Na bojišču pri Tiszafüredu so končale operacije s popolnim porazom sovražnika; sovražnik je deloma popadel v onju naše artiljerije, deloma je pa našel smrt v valovih Tise. Pri Szolnoku so zasedle romunske čete Turek in Szentmiklos, tako da se ni mogel sovražnik umekniti. Boji se nadaljujejo. Sovražnik je imel velike izgube, ker so ga Romuni živahno napadali od strani in od zadaj. Ostanke boljševiške vojske so se rešili z begom.

Iz Jugoslavije.

Meje med Jugoslavijo in Italijo so baje že določene.

REKA, 30. »Gazzetta del Popolo.« Kakor poroča neka brzjavka »Jutranjega lista« iz Pariza, je baje meja med Jugoslavijo in Italijo že določena. Kolikor je do sedaj znano, bodo odločbe jako neugodne za Jugoslavijo. Izgubimo končnovaljavo Zader, a Šibenik bo prosta luka. Od otokov izgubimo Krk, Lošinj, Korčulo, Vis in Lastovo, kakor tudi vzhodno Istro, Gorico in Gradisce. Reka z nekim delom Istre bo prosta država. V Baranji so meje za nas ugodne. V Bački dobimo bajski trikot. Tudi mesto Baja pripade Jugoslaviji. Zdi se, da se ne bavi vrhovni svet z jadranskim vprašanjem, ker bi Tittoni hotel prej rešiti malazijske zadeve, da vidi, kakšna bo končna rešitev kolonijalnega vprašanja za Italijo. Nekateri politiki vidijo v tem Tittonijevem delovanju začetek izpremembe v italijanskih zahtevah glede jadranskega ozemlja.

Reško vprašanje.

RIM, 31. Po »Laboratore« Italijansko in francosko časopisje se je zopet začelo baviti z reškim vprašanjem. Mnogo predlogov je že bilo predloženo, toda vsi so ostali brez uspeha. Toda najlogičnejši in najizdatnejši predlog za neposredno pogajanje med Italijani in Jugoslavnici sta Orlando in Sonnino zavrnili, ker sta se zanašala na posredovalce, katerih edini interes je bil, da vzdržijo napete odnose med Italijo in Jugoslavijo. Sedaj prihaja zopet nov načrt na dan. Po tem načrtu bi se luka ločila od mesta samega, ki bi pripadla Italiji. Luka in železnice bi se podvržile upravi Zveze narodov. Italiji bi pripadel tudi Žičev, ki se nahaja na vzhodnem delu luke. Vse ostali del luke (prosta luka), Delta, Barrova luka, vsi železniški objekti na Sušaku in železniški progi Reka—St. Peter in Reka—Zagreb bi bili internacionalizirani in postavljeni pod upravo Zveze narodov. Ozemlje desno od železnice proge s Kavstvom vred. Liburnija in druga popolnoma slovanška središča bi bila priključena Jugoslaviji. Med železniško progo in morjem bi ozelek ozemelski pas zagotovil teritorialni spoj med Reko in italijansko vzhodno mejo. Ta načrt je baje ameriškega vira. Spominja na načrt, ki sta ga dva italijanska častnika predložila prve dni junija neki ugledni osebi, namreč, a naj bi se del vzhodne Istre priključil Jugoslaviji, a Italija bi dobila kot odškodnino mesto Reko. Po »Restu del Carlinu« bi imela ta rešitev dve prednosti: zagotavlja mesto Reko Italiji in ustvarja tudi teritorialni spoj; določa mejo Rečine, proža reškemu prebivalstvu gospodarske koristi, ki prihajajo od prometa v

pristanišču; ne ogroža starih meščanskih pravic, ker ni tudi prej prosta luka pripadala Reki, temveč Madžarski; končno daje brezpopolna jamstva za svobodno trgovino vsem narodom iz ozadja. »Resto del Carlinu« vidi v tej rešitvi tudi škodo: prvič se s tem uniči Trst, drugič se v tem slučaju vrine na Italijanski Jadran Zveza narodov, in se odpojejo vrata njenemu neposrednemu gospodarskemu in potem političnemu vplivu na vse ogromno podonavsko ozemlje, to je na ozemlje in narode bivše avstroogrške države. »Secolo« pripominja, da se šele sedaj končno poizkuša s predlogom, ki bi se bil moral najprej predložiti. Italijanska taktika bi bila morala točno ločevati mesto Reko od reške luke in zahtevati za Italijo samo mesto. Tako bi bili Italijani prišli v nasprotje samo z Jugoslavnici. Italijanska delegacija je pa zahtevala mesto in luko in je tako prišla v navzkrižje z vsemi narodi, ki trgojejo v Jadranu. »Laboratore« pripominja: »Kaj izhaja iz tega razmatranja? Ponesrečene diplomacije, nič drugega; bodasie namene reševanja narodnih vprašanj potom neskončnih intrig, namesto potom pametnih in neposrednih pogajanj med prizadetimi narodi. Predvsem bi se bili morali pogajati medsebojno Italijani in Jugoslavnici, trezno in pošteno. Prišli ni minkalo. Nasprotno: prilike so se ponudile. Toda Orlando in Sonnino sta pokazala, da se želita izogniti tem pogajanjem in sta tako igrata Clemenceauovo igrro, ki je medtem, ko je bila Italija vsa vglbojena v reško vprašanje, izdajala gospodarske interese Italije.

Videli smo sedaj, kako se stvar dokonča.

Dr. Sachs in Aladar pl. Kottasa.

Kdo se ne spominja še glasovitega frankovca in Avstrijca dr. Sachsa, ki se je repenčil po Hrvaški in ki so ga frankovci slavili kot najboljšega Hrvatca? Kdo se ne spominja tistega Kottasa, ki je služil vsakomu za dober — denar? Ta dva človeka se danes nahajata v Budimpešti kot agenta Bele Kuhnne in boljševiške propagatorja za Hrvaško. Kaj vse so nekdaj branili neki Hrvatci! Tudi take ljudi! Koliko takih gadov je narod branil na svojih priših! Na primeru tega Sachsa in Kottasa vidimo zopet, kako morajo varati taki živji ljudstvo, če je predobro in prezaprljivo, zastrupljivo, vidni, naroda igrati krhavo igrro — patrijotov. Zato bodi naloga vsem, ki so pozvani, da urejajo življenje naroda, da očistijo oči od takih krhkih elementov. In ne varajmo se: še jih je takih med Hrvati in Slovenci!

Jugoslavanska ministrska kriza.

REKA, 31. »Resto del Carlinu.« Ministrski predsednik Stojan Protić se je podal večeraj v Novi Sad, kjer se je nahajal regent Aleksander, kateremu je izročil demisijsko čelo kabineta. Regent si je pridržal pravico za odločitev ob povratni ministrskega predsednika iz Zagreba, kamor je odstopal danes zjutraj iz Sada. Protivočevanje v Zagreb je v zvezi z ministrsko krizo; ministrski predsednik se hoče osebno informirati o zadnjih dogodkih.

Vzrok krize so razna nesporazumjenja med strankami, ki se opazujejo v zadnjem času, in imenovanje mons. Aksimovića za diakovarskega škofa. V zadnjem ministrskem svetu sta ugovarjala dva katoliška ministra Protić, kateri jima je razljudil očitni neodkritostnost. Zaradi nekega sovragega članka v časopisu »Demokracija« se je Protić končno odločil izvršiti svoj namen. Zdi se, da bo dobil Protić nalogo za sestavo novega kabineta. Demokratije in liberalci upajo na izključno odločitev svojih moč, toda splošno se meni, da bo kabinet koncentracijskega značaja z udeležitvijo klerikalcev in socialnih demokratov.

Jugoslavnici zapustili Celovec?

BERN, 1. Pooblaščeniki krogi javljajo, da so podpisali avstrijski in jugoslavanski zastopniki v ponedeljek pod predsedništvom medzavezniške misije protokol, ki določa demar. črto med obema državama. Jugoslavnici bodo začeli izpraznjevati zasedeno ozemlje severno od demarkacijske črte danes zjutraj, s Celovcem in severno stran Vrbskega jezera. Izpraznitve se bo izvršila v enom dnevu, in osvobodeno ozemlje bodo zasedle nemškoavstrijske varnostne čete.

Poročilo preiskovalne komisije v Reki.

LONDON, 31. Ameriški listi, ki izhajajo v Parizu, javljajo, da je večeraj prišlo vrhovnemu svetu poročilo vojaške medzavezniške komisije v Reki. Podrobnosti iz tega poročila so provizorično tajne vsled posredovanja pariške cenzure. Na vsak način se pa zna, da se je komisija glede reškega vprašanja postavila na drugačno stališče, nego je italijansko. Poročilo razpravlja bržkone o treh glavnih vprašanjih, za katere se predlagajo gotove rešitve. Prvo vprašanje bi bilo vprašanje števila italijanske vojske v Reki, drugo vprašanje italijanskega narodnega sveta, a tretje vprašanje vojaškega poveljstva.

»New York Herald« in »Chicago Tribune« trditva, da jima je poročilo v glavnem znano. Dokazujejo to bela mesta v njunem poročilu, ki ga je cenzuriral francoski cenzor. Mora se pa pripomniti, da so določbe te komisije podvržene presojanju in morebitnim popravim s strani sveta petorice. Če je tudi resnično, kar pišeta »Herald« in »Tribune«, se vendar ne more znati začasno še nič točnega.

»Tribune« smatra, da se poročilo, ko ga vr-

hovni svet prouči, ali rednim potom priobči, ali bo pa konferenca dala listom na razpolago kratko vsebino svojih sklepov.

Iz Italije.

Nove uredbe za zasedeno ozemlje.

RIM, 31. (Stefani.) Z 31. julija je prenehalo poslovanje generalno talništvo za civilne stvari pri vrhovnem armadnem poveljstvu in z naslednjim dnem je vse njegove posle prevzel osrednji urad za nove pokrajine kraljevine, dodajlen ministrskemu predsedništvu, kateri že posluje nekoliko dni, izvemši one, ki so pridržani generalnim civilnim komisarijema za Julijsko Benečijo in Tridentinsko Benečijo. Posebna naveda doočajo, v koliko prevzemajo posamezna ministrstva osrednje vodstvo nekaterih poslov, zlasti tehniških. Okrožnica ministrskega predsedništva na vse ministre, generalne komisije, načelnike vojskunga in mornariškega generalnega štaba in gubernatorja za Dalmacijo, pojasnjuje namene nove organizacije za zasedeno ozemlje, namreč nameze, da se zagotovi enotnost smernic, oziraje se predvsem na prejšnjo zakonodajo in na posebne razmere v teh ozemljih, pri čemer naj bi ne bilo sporov glede pristojnosti, dvojnega dela in podobnih neprijetnosti in bi se pripravil postopen prehod brez neveljavnih okrožev iz prejšnjega stanja v mirno.

Nekvarno zgoraj omenjeni pravici pristojnih ministrov, da prevzamejo glavno vodstvo posameznih tehničnih del na ozemlju onstran stare meje, si ministrski predsednik pridruže vse ukrepe glede osvoja pri civilnih uradih v novih deželah ter tudi vse redne zakonodajne ukrepe in naredbre, da se prepreči vsaka voja izprememba uroditve, ki je veljala v teh deželah. Mi hočemo dokazati z dejstvi našim novim sodržavljanom, da namerava Italija na ta način hitro in pametno rešiti njihova vprašanja, ne da bi jih nameravala izčrpati, in da hoče udeležiti organčen program civilnega upravnega in gospodarskega življenja. Italija hoče spoštovati njihove zakone, njihove posebne razmere, njihove navade in tradicije. Brez predsojlov hočemo ustanovljati v novih deželah mnogo političnih in socialnih ustanov, med temi posebi občinske in deželne avtonomije, ki so koristni poizkusi za reformo in kraljevstvu. Varovati se hočemo vsakega brezskrbnega motenja navad in interesov naroda, ki je toliko pretrpel. Daj jim hočemo prednost na vsakem polju življenja v uradih in svetih. Upam na najenergičnejšo pomoč kolegov v tem izvrševanju zelo kočljivih nalog. Zajamčiti mi morajo brezpopolno spoštovanje molih naredeb s strani njihovih uradov. Ne zahteva se popolno izključenje posameznih ministrstev od novega dela, temveč njihovo disciplinarno sodelovanje pri skupnem cilju. Nočemo danes ponovljati napak iz leta 1859 in 1866, ker bi sedaj bile posledice mnogo težje vsled težkih nacionalnih in političnih težav. Izogibajmo se energično birokracijo in prisilnega prilagajevanja in ublažimo strast majhnih neodgovornežev, ki hočejo ogroziti nove dežele s temi namci. Najhujše vezi teh dežel z domovino niso že v njihovi veri in njihovi žrtvah, temveč bodo v bodočnosti v priznanju našega dela.

Postavimo samo en smoter svobodni posameznikov brez razlike narodnosti in stranke: »Ljubezen do Italije«.

Razprava o volilni reformi. — Načelo proporca sprejeto z ogromno večino.

RIM, 31. Socijalist Modigliani naglašja, da stoji zbornica pred vprašanjem: ali večinski, ali proporcionalni sistem? Tudi v Italiji se že nekaj časa uveljavlja razvoj organizacije razredov in interesov. Ne organizirajo se samo delavski razredi, ampak tudi industrijalni razred, ki se pripravlja, da stopi v boj za obrambo svojih pozicij. Sprito tega gibanja napram novim oblikam delovanja se ne da več ohraniti volilni okraj z enim kandidatom, marveč se mora uveljaviti proporcionalno zastopstvo, ki more rešiti in ohraniti italijansko demokracijo. Na Angliškem, kjer nimajo proporcionalnega zastopstva, so dobili na zadnjih volitvah tiste stranke, ki imajo najštevilnejše volilstvo, razmerno le malo sedežev. Proporcija pa daje vsaki stranki tisto število zastopnikov, do katerega ima pravico. Socijalistična stranka ima tudi sprito tega vprašanja načelno misel in misel izvedbe. Načelno je za volilne okraje na široki podlagi in za zaključeno (nespremenljivo) listo mandatov. Glede izvedbe pa je za tiste izpremembe, ki ne kompromitirajo načela proporcionalnosti. Priznava, da ima proporcionalni sistem tudi neprilčnosti, ki pa niso pomembne vp rimeri s koristimi. Odklanja določbo, po kateri se določitev volilnih okrajev v određenih pokrajinah prepušča vladi. Potem, ko zbornica sklene prehod v podrobno razpravo, ne more več odkloniti zakona, ki določa tajno glasovanje. Zaključujoč pozivlja vlado, naj poda točne izjave glede temeljne točke volilne reforme — proporcionalnega zastopstva, ki ga edinega pričakuje dežela.

Nato se je takoj oglašil ministrski predsednik Nitti, pozivajoč svoje prijatelje, naj glasujejo za glasovanje na listo s proporcionalnim za-

stopstvom. Smatral bi kot neprijateljski čin, če bi mu ne sledili. To je dovolj jasno govorenje. Kar se tiče težav izvedbe, naglašja da noben zakon, ki ureja postopanje, ne more biti popoln. Oporekanje Sonnina, da je sedaj 50 sedežev v zbornici izpraznjenih, in da ni tu zastopnikov određenih dežel, se mu ne zdi upravičeno. Kakor more zbornica reševati druga vprašanja, pomembna za deželo, more tudi to. Tudi ne priznava, da bi bil jug Italije nepripravljen za tako reformo radi večjega števila analfabetov. Vlada ima največji interes na tem, da se reforma čim prej odobri. Še večji interes pa mora imeti zbornica sama, ker je to zarjo častno vprašanje, ker je že 19. junija na slovesen način priznala nujnost te reforme.

Vlada ima interes na tem, da se reformo sprejme, vendar ne spaja žnjo vprašanja zapunjanja.

Odklanja obvezno glasovanje, ker ne veruje v njega učinkovitost, pač pa je naklonjen volilni pravici žensk, pasivni in aktivni (da morejo voliti in biti izvoljene). Ali ta predlog je, treba razpravljati posebej, da se ne oteži sprejem reforme, ki je v razpravi. Zaključujoč naglašja, da zbornica, ki je storila toliko dobrot deželi, stori zopet enako dobroto, če dovrši to reformo, preden se razide.

Govorniku so živo prirejvali in mu čestitali od vseh strani.

Monti Guarnieri zahteva, naj se vprašanje glasovanja na listo loči od vprašanja proporcionalnega zastopstva, čemur pritrija tudi ministrski predsednik. Najprej se je vršilo glasovanje o prvem delu predloga posl. Porzio: »Zbornica pritrija potrebi volilne reforme«. Sprejeto. O drugem delu: »Na podlagi proporcionalnega sistema ter prehaja v poobno razpravo« — se je vršilo glasovanje po imenih in ga je zbornica sprejela z 277 glasovi proti 38. Na predlog ministrskega predsednika se podrobna razprava prične v soboto. Jutri bo imela zbornica tajno sejo.

Tečaj za učitelje iz zasedenega ozemlja.

RIM, 1. (Stefani.) Danes se sestanejo učitelji italijanskih ljudskih in meščanskih šol v zasedenem ozemlju, ki bodo obiskovali poletne učne tečaje, ki bodo trajali do polovice meseca septembra. Sedeti tečaje za učitelstvo iz Tridenta bodo v Cavalleseju in Clesu, za one iz Julijske Benečije pa v Grudezu, Trstu in Opatiji.

Schanzerjevo delovanje v Londonu.

LONDON, 1. (Stefani.) V teh dneh so se vršila pogajanja Italijanskega zakladnega ministra Schanzerja z avstrijskim finančnim ministrom Augustom Chamberlainom o obkrobovanju Italije s premogom in sirovinama. Lloyd George je v večeršnjem pogovoru s Schanzerjem izjavil, da se bo osebno zanimal za italijanske želje, upoštevati pa se mora borki Anglija vsled rudsarske stavke in vsled lastne finančne stiske. Lloyd George je izjavil, da ga bo veselilo, če se pominji prilika, da se čim prej sestane s Nittiem, do katerega goji žive simpatije. Na smotnji svečanosti v Conventu Gardenu, katere se je udeležila tudi kraljeva družina, je kralj Jurij povabil Schanzerja v svojo ložo ter mu izrazil svoje simpatije do Italije.

Svoboda uvoza.

RIM, 1. (Stefani.) S kraljevim odlokom, izdanim 24. julija, ki je bil sedaj proglašen, se vzpostavlja svoboda uvozne trgovine, izvemši samo nekaj malo blaga in sicer blago za luksuz in ene potrebščine in sirovine, katerih dobavo je pridržana državi.

Rusija v letih 1914.—1918.

Predvečer revolucije.

Pozno jeseni leta 1916. je bil zababalevalec treh črtic povabljen k nekemu členu ruske dume na majhno večerjo, kjer pa je našel na svoje veliko iznenadenje veliko število gostov in med drugimi tudi tri ruske škofo, in čudno se mu je zdelo, s kako gotovostjo so govorili ti krogi, da je parlamentarni revolucionarni režim na Ruskem že čisto blizu, in s kako jezo in sovraštvom so govorili o Rasputinu. Škofo so trdili, da ruska dinastija nima nikjer več zaslombe: v narodu ne zaradi dogodkov na fronti, med delavstvom ne zaradi socialnega gibanja in pri razpravi ne zaradi Rasputina.

Informirani krogi so pričakovali tedaj tudi revolucijo odzgoraj in sicer so se imenovali kot duševnega voditelja te palačne revolucije carjevega brata velikega kneza Mihaila Aleksandrovitja.

V decembru leta 1916. je bil ob priliki nekega pijančevanja Rasputin ubit, in sicer so ga spravili na drugi svet knez Usupov, veliki knez Pavel Dimitrijevič in član gospodarske dume Puriskijevič.

Da je imel Rasputin res neomejen vpliv na dvoru, dokazuje dejstvo, da so njegovo truplo, ki so ga ubijalci skozi led spravili v

njem. Pravijo, da je njegov sir plesnjev, žganje vodeno, salo pokvarjeno — a to je laž, vse grda laž, le »morski rak« je začaral neumne ljudi, da vsi zahajajo le k Vidu. Da, ko so nekateri ljudje vprašali Vida, kako da je prišlo to, zasmejal se jim je v obraz in rekel: »El morski rak!« — Ni tu torej nikakega dvoma, to niso čiste stvari in nepošteno je od »purgarja«, če s coprnijo kvari svojemu somečanu kupčijo; a vsemu temu je kriv tisti dotopenec iz Natalije, in jaz prosim, da bi Vaša milost tega nikdoviča inkvirirala in da bi ga s morskim rakom poglala iz našega plemenitega mesta, ker mi smo pošteni ljudje — a, če se daje roba za pol cene — to ni pošteno. To je tistih par besed, za katere sem prosil vašo milost.

V poglavitni glavi modrega senatorja je po tej zares čudni pripovedi šumelo še hujše. Zavrhavi brke in stisnivi obrvi, je hotel na morsko tožbo celovnega mojstra odkrojiiti vrazjo sentencijo; spominšvi se pa mladega prašička, si je zopet pogladil podbradek ter rekel:

PODLISTEK

Nijeva oporoka.

Av gust šenoa. — Prevedel M. C.—č.

»Da, da,« je odvrnil Martin, skajoč svoj klobuk, »vreme se tako menja in veter imamo, sedaj po dnevu, sedaj ponoči.«
»Nu, čujete Mikulici, tisti vaš učenec, ki je imenoval vašo ženo »klopetuljo«, je dobil svojo porčijo, pošteni in petindvajset.«
»Hvala, vaša milost, hvala! To mu naj bo v pouk, kako treba spoštovati starejše; in mislim, da mu je ta medicina viliha več ljubezni do mene in moje žene, dobre dušice. Nu —«
»Kaj je?«, se je ustavil senator, »samo ne govorite mi danes o opravih, ker mi glava šumi. Saj sem vam povedal, da sem se prehladil na potu od župnikovega obeda.«
»Oprostite mi vaša milost,« je nadaljeval Mikulici povešene glave, »saj to niso celovske stvari, ali, prosil bi le za par besed — v vaši kuhinji sem ostavil — z dovoljenjem govorč — mladega prašička.«

Senatorjevo uho je vendar skozi tisti siloviti šum glave čulo besedico prašička, in, uvažujoč nekako v globini duše, da je kislja juha od prašička najboljši lek proti župnikovu prehlajenju, je razširil nosnice, pogledal Mikulici nekako sentimentalnim očesom, si pogladil podbradek in rekel:

»E, pa kakke stvari so to, dragi Mikulici?«
»Vaša milost ve,« je začel čevljar, »da brez reda vsa kolosa krivo gredo, in kdor ne posluša zapoved

reko Njevo, s pomočjo potapljačev poiskali prepletili potem v Carsko Selo in pokopali tamkaj v carskem vrtu. Ko je razljudeno ljudstvo po februaru revoluciji leta 1917. preiskalo Rasputinov grob, je našlo na njegovih prsih ikono (svetniko sliko), na kateri je bila na drugi strani na vrhu podpisana carica Aleksandra, za njo vse štiri njene hčere, njen sin — prestolonaslednik in končno dvorna dama Vrhobova.

Silno slabo je vplivalo v tem času na rusko javnost imenovanje Protopopova za ministra notranjih zadev. Protopopov je bil jako ostroumen in prebrisan človek, velik bogataš, lastnik tovarov in obremenjen član gospodarske dume v Petrogradu ter je kot tak sodeloval v deputaciji članov gospodarske dume, ki je tekom leta 1916. posetila Italijo, Francosko in Anglesko. Njegovi tovariši so opazili, da se je na povratku v Rusijo Protopopov odtegal od njih, da je imel celo vrsto tajnih posvetovanj z zaupniki nemške vlade. In ko se je Protopopov vrnil v Rusijo, je predložil carju separaten mir z Nemčijo na ta način, da dobi Rusija vsa Bukovino in velik del Galicije, zato pa da pušči Nemčiji prosto akcijo na francoski fronti. To priliko je izrabila predvsem dvorna stranka, ravno tako pa so jo izrabili tudi glavni reakcionarci, ki so se zbirali okoli sobe carice Aleksandre, in pritiskali so na carja, naj prepusti zaveznike njihovi usodi ter nasprotno obogati Rusijo z novo deželo ter postane skupno s carjem Viljemom zapovedovalec vse Evrope. Car ni hotel o tem načrtu slišati niti besede, in ko je bil car odvoljen, so se začeli ruski revolucionarji lansirati vest, da je car hotel skleniti z Nemčijo separaten mir, se je smatrala angleška vlada z angleškim poslanikom v Petrogradu vred primorana izjaviti, da car Nikolaj absolutno ni nikdar storil ničesar, kar bi se moglo smatrati za vznemirjenje zaveznikov.

Kakšen vpliv je imela carica Aleksandra Feodrovna na Ruskem, kaže naslednji primer:

Ko je bila zaradi vojne Rusija odrezana od vsega sveta in je imela odprto samo pot čez Sibirijo, je nemudoma začela graditi železniško zvezo Petrograda z marmansko obaljo. Pristanke v Arhangelskem namreč zamrzne že zgodaj jeseni in ostane neporabno vse do začetka poletja. Obal na Marmanskem pa ostane zaradi toplega zahisnega toka popolnoma nezamrzljiva. Ker se je smatralo, da je ta železnica velike strateške važnosti, so izročili vse delo neki ameriški družbi, ki je obljubila, da pripelje vse za železniško gradbo potrebno delavstvo iz Amerike. Družba je tudi v resnici držala svojo obljubo, ali podnebeje in prehranske razmere so bile tako neznesne, da ameriško delavstvo ni moglo vzdržati ter je v inženirji vred ubežalo nazaj v Ameriko. Tedaj je sklenila ruska vlada, da pošlje na Marmansko za gradbo železnice 30.000 vojnih ujetnikov, in ker je bilo smatrati železnico za strateški važno, se je sklenilo, da se odpošljejo tjakaj edino le Slovani. Za vsakega vojnega ujetnika je dala ruska vlada podjetnikom po dva in pol rublja na dan, s pogojem, da prevzamejo podjetniki prehrano vojnih ujetnikov. Toda podjetniki se niso brigali za živila, katera bi se bila morali dovažati iz Anglije, in so dajali ujetnikom-delavcem namesto hrane v denar na dan po pet, in kakor je pozneje dognala preiskava, največ po 15 kopek (rubelj ima 100 kopek). Zato je pač lahko razumeti, da so se ti ujetniki-delavci nahajali v groznem položaju. Siriti so se začele med njimi najstrašnejše bolezni, med katerimi je bila najhujša ta, da jim je začelo gniti meso v pravem pomenu besede, da so jih žive žrli črvi. Bilo je zaradi teh nezaljubljenih razmer predloženih ruski vladi cela vrsta protestov z najrazličnejših strani, toda vsi ti protesti so ostali popolnoma zaman.

Poljski vojni ujetniki so bili tako srečni, da jih je obiskal poljski duhovnik, ki je obljubil, da se zavzame zanje; ali tudi njegovo posredovanje ni imelo nikakršnega uspeha. Tedaj pa je poslal ta duhovnik natančno poročilo o vsem, kar se je godilo na marmanski progi, v Nemčijo, in tedaj je nemški cesar Viljem II. poslal osebno pismo carju Nikolaju, češ: »Was machst Du mit meinen Gefangenen!« (Kaj delaš z mojnimi ujetniki!) Car je nato ukazal, da naj se nemudoma ti izmučeni ujetniki odpravijo nazaj v taborišča in se nadomestijo z nemškimi vojnimi ujetniki. Pokazalo se je tedaj, da se jih je od 30.000 teh nesrečnežev vrnilo zdravih komaj še 2000 in da jih je približno 20.000 našlo smrt na Marmanskem.

O vsej tej stvari je izvedela tudi carica, in ker se je bala, da zadene ista usoda tudi nemške vojne ujetnike, ter je dobro poznala rusko vojaško upravo, je sama izdala ukaz ruskemu generalnemu štabu v Petrogradu, da morajo nemški vojni ujetniki na marmanski železnici dobivati vsakdan za hrano meso in kruh ter češnje. Ta ukaz je tudi sama podpisala. General, ki je bil načelnik v generalnem štabu, je bil zelo razjarjen, da se carica vmešava v vojaške zadeve, ter je dal njen ukaz na razpolago ruskim častnikom in tako je bil ta caričin ukaz potem z njenim podpisom vred objavljen v ruskem časopisu. General je bil nemudoma odstavljen, nemški vojni ujetniki pa so vseeno dobivali dobro hrano in so dokončali delo na marmanski železnici.

Orlandovi grehi ob reševanju reškega vprašanja.

Sedaj razmišljajo in razpravljajo baje v Parizu o neki novi formuli za rešitev reškega vprašanja. Ta nova formula, ki ji baje nova italijanska vlada ne nasprotuje načelno, pa ima to znamenitost na sebi, da — ni nova, da je že bila, a jo je Orlando odklonil! Tako vsaj zatrja milanski »Secolo«.

Ta formula bi bila, da se mesto Reka odloči od pristanišča. Prvo bi prišlo pod suvereniteto Italije in bi se tako zagotovilo italijanstvo Reke; pristanišče z železnicami vred pa naj bi prišlo pod upravo Zveze narodov. S tem da bi bilo ustrezno Jugoslaviji, ki zatrja, da ji absolutno treba Reke radi dohoda do morja. Obenem naj bi se priključila Jugoslaviji Liburnija do železniške črte Pula-Divača.

Tako se vračamo, pravi »Secolo«, k tisti formuli, ki naj bi se bila vzela v poštev še od prvega začetka. Potem pa prinaša kaj zanimiva razkritja, na podlagi katerih dokazuje, koliko sta grešila Orlando in Sonnino na reškem vprašanju na škodo italijanske stvari. Argumentira takole: Če bi bila Italija dopustila, da se rešitev vprašanja mesta loči od pristanišča, bi imela Italija trdna tla pod nogami: ker bi se bila mogla opirati na pravico samoodločbe mesta, ki zahteva priključenje k Italiji; ker pa sta Sonnino in Orlando zahtevala vse skupaj, mesto in pristanišče, se je ojačila pozicija Jugoslovancev, ki so se mogli upirati na trditve, da jim je dohod do morja neizogibno potreben. Njihova pozicija je bila tem trdnjša, ker so imeli v tem pogledu Wilsona povsem na svoji strani.

Tisto razkritje, ki obremenja Orlando, pa je v tem, da je bil on sam iz prvega tuda za tako formulo — za ločitev mesta od pristanišča. Pozneje je pa izpremenil svoje stališče — baje pod Sonnino pritisikom. Zahteval je popolno izvedbo londonske pogodbe, obenem pa je zahteval tudi Reko, ki ni vsebovana v tej pogodbi! Orlando je postal neizpros, računaje: če bom jaz trd in neizpros, bo Wilson končno moral odnehati! V tem sta se Orlando in Sonnino zmotila! Neki član ameriške misije je rekel v nekem razgovoru, da bi bil Wilson morda privolil v to, da pride mesto Reka samo pod italijansko suvereniteto; ker pa je italijanska delegacija hotela imeti obojno, mesto in pristanišče, ni dobila — nič.

Namesto da bi bila italijanska delegacija računala z realnostmi, je hotela izsiliti svojo rešitev. Tako so minevali tedni in meseci in Orlando in Sonnino sta tavalala od razočaranja do razočaranja. To je bila ena njih glavnih pogreškov. Orlando je bil sicer uverjen o potrebi, da se mesto loči od pristanišča, ali ni imel poguma, da bi postopal poslednje temu uverjenju. »S tem je nemalo škodovala italijanska stvar, ker je bil Wilson natančno obveščen o vsem, kar se je pisalo: o mnenju trgovske zbornice in o resolucijah industrijskih družb« — tako pravi »Secolo«.

To bi bila druga pogreška, ki jo očita milanski list Orlando in ki da je bila še hujša. Tudi potem še, ko je razumel, da je treba ločiti mesto od pristanišča, ako naj pride Italija vsaj do deloma ugodne rešitve reškega vprašanja, se je dal prepričati o nasprotnem od tretjih, ki so imeli več interesa na pristanišču, nego pa na mestu! Ta pritisk ni prihajal od Rečanov... (Industrijske družbe, trgovske zbornice).

»Secolo« zaključuje s sodbo, ki smo si jo že davno ustvarili tudi mi, a je nismo emeli izreči. Karakteristiko Orlandove osebnosti ste bile — tako so nam pravila naša zasledovanja reškega vprašanja — nestalnost in nezanesljivost. Isto pravi milanski list z drugimi besedami: »Duša njegova je bila vedno slabotna, negotova in neodločena. Tako je prišlo, da so za njegovo postopanje nadvladali argumenti, nasprotni njegovi lastni sodbi: argumenti Sonnini, ki se mu je pred vsem mudilo z Dalmacijo, in argumenti onih drugih, ki jim je bilo več do pristanišča, nego do reškega mesta!«

Domače vesti.

Prihod novega gubernatorja. Včeraj popoldne je dospel v Trst novi civilni gubernator, italijanski poslanec in bivši minister Cluffelli, ki je zamenil dosedanjega vojaškega gubernatorja, generalnega poročnika Pettitija. Prihod je bil napovedan z vlakom ob 13.50, toda vlak je imel toliko zamude, da je prišel šele ob 14.30. Na izhodnem peronu, okrašenem z zelenjem in italijanskimi trobojnicami, ki je bil pridržan samo za povablence, se je zbrala precejšnja množica, med katero pa je očividno prevladovalo častništvo, na čelu mu odhajajoči gubernator Pettiti, ki je ob svojem prihodu zelo prijazno pozdravil škola dr. Karlna, ki je med prišel pozdravljat novega gubernatorja. Navzočih je bilo tudi par družtev ter nekoliko šolskih otrok in rektorijancev z zastavami, in potem veliko število zastopnikov raznih oblasti in drugega občinstva. Videli smo tudi angleške in francoske uniforme. Jugoslovansko in socialnodemokratsko prebivalstvo ni bilo oficijelno zastopano pri sprejemu. Ko je privolil vlak pod koplo, je godba zaigrala italijansko kraljevko. Novega gubernatorja sta prva pozdravila general Pettiti in komisar za tržaško obščino, dr. Mosconi, nakar sta ga spremljala ob spališču množice, predstavljajoči mu razne dostojanstvenike, med njimi tudi škola, s katerim je novi gubernator izpregovoril par vpludnih besed, in zastopnike korporacij, do izhoda, kjer so stali v špaliru mestni stražniki z mestno zastavo. V izhodni čakalnici, ki je bila okrašen z zelenjem, preprogi in italijanskimi zastavami, se je novi gubernator, stoječ ob desni generalu Pettitiju zahvalil za sprejem, obljubljal, da bo posvečal vse svoje moči svoji dolžni in proseč vsestranske podpore v čim uspešnejše izpolnjevanje te naloge. Nato se je z generalom Pettitijem in komisarjem dr. Mosconijem vsedel v avtomobil in se ob pozdravnih vzdihlih precejšnje množice, ki se je zbrala pred izhodom, odpeljal v gubernatorsko palačo. — Novi gubernator je starejši mož — takole okrog šestdesetih — nizke postave, čokati, sivih las in skoraj čisto belih, navzdol zaviljenih brk. General Pettiti je poleg njega pravil orjak. Ko je govoril, se je čutila v njegovem glasu tekaška utrujenost. V splošnem bi ga — po prvem pogledu — sodili človek, da je mož resno stroge, a vendar ljubečelne in ne odhajajoče naravi, predvsem pa, kakor se nam je zazdelo, kratkih besedi, in po tem soleno, mož dela. Kako se bo ta njegova vnanost skladala z nameti, katere je prinesel s seboj in ki so nam seveda neznan, po kaže pač gotovo že najbližja bodočnost.

Se nekaj o »sovjetski republiki na Hrvaškem«. Ugotovili smo, da so vest o »sovjetski republiki na Hrvaškem«, ki jo je »Lavoratore« serviral evoni citateliem šele sedaj, že poprej prinesli drugi listi. Danes nam je ugotovilo še dvojno: da je bila ta tatarska vest od pristojne strani opovrжена že poprej, nego jo je prinesel »Lavoratore«, in da je prvi prinesel pariški list »Paris Medi« že dne 17. julija!!

Cene govedinj je mestni magistrat za čas od 2. t. m. dalje določil takole: prednji deli s priklado L 5'60 kg, zadnji deli s priklado L 6'80 kg, pljučna pečenka s priklado L 9' — kg.

Manufaktura blaga, za katero se cene ne znižajo in ki ni podvrženo uradno določenemu ceni, če v smislu odredbe civilnega komisarja za Trst in okolico, izdan 30. julija t. l. naslednje: čipke, vezene, žensko perilo iz batista s čipkami in vezanimi, trakovi, baržni (žamet), svilena, vrpce, blago za pohištvo, izvezni obo, ki se potrebuje za preprosto pohištvo »apane sobe, ki je že podvrženo znižanju cen.

Danes ob 17.30 bo redni občni zbor ženske podružnice CMD. Naše žensko naj se udeleži občnega zbora v kolikor možno velikim številu! Ljudski oder. Ponovno opozarjamo vse one članke, ki imajo še knjige iz društvene knjižnice, da jih vrnejo gotovo še tekom tega tedna, sicer jih pošljemo iztirjati na dom proti povrnitvi stroškov. Knjige sprejemamo vsak dan od 16—19.

Tržaška kmetijska družba neznana, da so sestanki članikov in članov določeni za jutri, od ponedeljka radi nepredvidenih zaprek, pač pa bo jutri ob 17. sestanku združen s predavanjem o živinoreji v Trebach v prostorih Gospodarskega društva. Socialnodemokratsko predavanje. Prosijo nas, da objavimo naslednje: Danes večer, ob 20.30 se bo vršilo predavanje o socialnem vprašanju v društvenih prostorih podružnice »Ljudskega odra« pri Sv. Ivanu (ex Gombac). Predaval bo dr. Henrik Tuma.

Tržaško pogrebno društvo pri Sv. Jakobu vabi vse one, ki so se javili tekom meseca za pristop, na današnji odborovo sejo, ki se bo vršila v društvu »Jadransko« točno ob 20. Brez odborove seje ne more biti nihče sprejet, a danes vabimo vse, ki želijo svojim družinam dobro.

Sentjakovski pevski zbor opozarja občinstvo na pevski koncert v nedeljo, 10. t. m., ob 18 v dvorani »Del. kon. društva« pri Sv. Jakobu. Klub dramatičnih diletantov na Proseku. Uprizori v nedeljo, 3. avgusta t. l., ob 16 v dvorani g. Starca na Proseku burko v štirih dejanjih »Vražja misel«. Med dejanji in pri plesu, kateri se bo vršil pol ure po dokončani predstavi, bo svirala domača godba. Ker je igra dobro naštudirana in del čistega dobička določen za ljudsko knjižnico na Proseku, se nadeja obilne udeležbe — odbor.

Časnikarski sestanek. V Trstu bivaajoči časnikarji se vabijo na sestanek danes, v soboto, 2. t. m., ob 17.30, v časnikarski dvorani v hotelu Savoja v svrhu vzpostavitve časnikarskega društva za Julijko benečijo. Izgubili je včeraj dopoldne okoli 11.30 nekdo listnico z denarjem našo upravo, kjer dobi lepo naproti ribi tižnici. Pošteni nakladi naj prinese listnico z denarjem našo upravo, kjer dobi lepo nagrado.

Rop. Hausen Hahmed, lastnik gostilne »Alla città di Trieste« v ulici Carducci 19, je snoči zapri svojo gostilno in sprejel svoj goste, dva vojaka in enega karabinerja, na prenočišče v ulico Vitelli 5. Med potjo proti domu se je spomnil, da je pozabil v gostilni ključ od svojega stanovanja. Povrniti se je in dvignil vrata ter šel v tem k blagajni. Medtem sta pa vstopila dva človeka, eden v vojaški obleki, ki sta spustila vrata in planila na uboga gostilničarja. K sreči so ljudje v bližnji kavarni Moncenisio slišali hrup in prišli gostilničarju na pomoč. Ko sta vojaka zapazila, da prihajajo ljudje, sta izpustila gostilničarja in zbežala. Nista pa pozabila namena svojega napada: gostilničarju je namreč listnica s 1000 lirami. Tolovaja sta izgubila na begu svojo listnico, kar je pa za gostilničarja slabo tolažba: v listnici so bile samo 3 lire. Hausen se je šel zdraviti na rešilno postajo. Oblasti iščejo zločince.

Zbrčki tatovi. V minuli noči so vdrl neznani tatovi v skladišče g. Antona Narduccija v ulici Scorzera 4. Tatovi so najprej odprli vrata na dvorišče, nato pa okno v mekarni Avgustine Gorjup. V mekarni so se nato odpočili in si tuč privoščili precej dobrih reči: likerjev, slaščic itd. Za vsak slučaj so si napolnili žep s čokolado, likerji in drugimi slaščicami. Nato se so dali na delo. Zid, ki loči mekarno od skladišča, so prebili in se spizli v skladišče. Tukaj jim se tudi ni mudilo. Izbrali so si same najlepše in najboljše obleke in odšli, kakor so prišli. Avgustina tri škodo 200 lir, a Gorjup škodo 11.135 lir. Gorjup je k sreči zavarovan proti vlamu. Oblasti iščejo zločince.

Drobne vesti iz tatinske družbe. V minuli noči so obiskali neznani tatovi vilo g. Jerneja Punterja v ul. Scaglione 278. Ukradli so za 4000 lir zlatnine in obleke. — V tovarno biškotov v ulici Media 33 so vdrl neznani tatovi, ki so odnesli 44 vrednih sladkorja, vrednega 9000 lir. Tvrda je zavarovana proti tatvini. — Iz nekega vagona, ki je prišel iz Milana, so tatovi odnesli za 2000 lir obleke. Ni znano, če se je tatvina izvršila med potjo, ali pa na tukajšnji žužni postaji. — Na postaji pri Sv. Andreju so ukradli neznani tatovi pet zabojev mesa v konzervah, vrednega 700 lir. — Mornarju Andreju Frigacomu so ukradli jopič, ki ga je pustil v svoji kabini na parniku »Jasme«. Z jopičem je izgubila listnico, v kateri je bilo 300 lir, in ura z zlatno verižico, vredna 350 lir.

Samomor. Blizu openskega pokopališča je včeraj izpila strup noka E. T. Dve ženski, ki ste šli mimo pokopališča, ste slišali za zidom stokanje. Zapazili ste žensko, ki se je zvijala po tleh v groznih bolečinah. Videli ste takol, da gre za zastrupljenje ter ste poklicali ljudi, ki so nesrečnico nesli v Calcichevo lekarno na Opčinah. Kljub vsem lekarnarjem poizkusom, da bi rečico rešili, je leta kmalu izdihnila. Imela je pri sebi legitimacijo, kjer je bilo napisano, da stanuje v ulici del Porta. — Pokojnica se je večer popoldne odpravila s tramvajem na Opčine, kjer je potem izpila strup. Truplo je bilo odpeljano v mrtvašnico pri Sv. Justu. Pokojnica se je baje zastrupila radi dolgotrajne bolezni.

Zopet krivi vojak! Predvčerajšnjim ob 19.30 sta prišla dva tička, prvi preoblečen v vojaka, drugi v karabinerja, v ulico G. Gattari 10 II, kjer stane trgovca Ugo Gazzari. Pozvonila sta in izjavila gospodični, ki ji je odprla, da imata nalogo aretirati njenega očeta. Hči ji je, vsa prestrašena, povedala, da očeta ni doma. Vojaka sta si nato dala izročiti za 1500 lir sladkorja, ki sta nato zaležila na voz, ki je šel pred hišo, in se od-

peljala. Trgovca Gazzari je ta dogodek naznanil karabinerjem. Leti so ugotovili, da je voz last Karla Medea, ki so ga aretirali. Arctirali so potem tudi Rudolfa Mosettiga, njegovega uslužbenca. Oba aretiranca talita. Zmešalo se jima je. Včasaj so klicali zdravniška rešila postaja na pomoč pri ribi tržnici, kjer je nek človek, kateremu se je videlo, da se mu je zmešalo, mahal z rokami in se hotel vreči v morje. Ljudje so ga komaj zadržali. Zdravnik rešila postaja ga je dal odpeljati v bolnišnico. — V zaporih v ulici Coroneo se je zmešalo jetniku Ivanu U. Peljaji so ga v bolnišnico.

Borzna poročila.

V Trstu, dne 1. avgusta 1919.

Tečaj:	
Jadranska banka	250—255
Cosulich (Austroamericana)	570—590
Dalmatia (Parobr. dr.)	300—315
Gerolimich	1575—1625
Lloyd	980—1000
Lussino	1600—1650
Martinolich	480—490
Navigazione Libera Triestina	1800—1860
Oceanica	475—490
Premuda	660—680
Tripcovich	570—580
Assicurazioni Generali	16500—16750
Riunione Adriatica	3000—3100
Ampelea	465—475
Cement Dalmatia	250—270
Cement Spalato	340—350
Cistilnica petroleja (Rafi. Olii Min.)	1650—1700
Cistilnica riža (Pilatura riso)	370—380
Krka	358—365
Ladjedelmica v Tržku (Cantiere)	300—310
Tržaški Tramway	235—245
Tržaška tvornica olia (Oleificio Triest)	950—1000

MALI OGLASI

STRESNA opeka se dobi pri Ivanu Petarosu, mešarju v Borštu. 3925
ČRNA obleka, moška, nova, površnik, tudi nov, se proda v ulici Risorta 5, vrata 12. 3926

MLAD bančni uradnik išče sobo in če mogoče tudi hrano pri boljši družini. Ponudbe na ins. odd. »Edinosti« pod »Praga«. 3922

ISČEN profesorja ali diplomirane učitelja ali učiteljice za poučevanje v nemškem jeziku dve uri na dan ali po dogovoru. Pisemne ponudbe na ins. odd. Edinosti pod »Hrvat«. 3917

DOBRA in obilna hrana se dobi Pension Hartmann, Corso 2, III. 3920

PRODA se na Kranjskem lepo posestvo obstoječe iz enonadstropne hiše, obširnega gospodarskega poslopja, njiv, travnikov s sadnim drevjem, pašnika in gozda za 36.000 lir. Naslov pove inser. oddelček Edinosti. 3487

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. delle Poste št. 10, Gorica, Corso št. 36 na dvorišču. P 1233

V nedeljo in ponedeljek priredi

prvi javen ples
svetovljanska mladina na Sovranišču, v prostorih krčme g. Živca.
K obilni udeležbi uljudno vabi mladina.

VIPAVSKO VINO
na debelo,
po nizkih cenah razprodaja
ŠTRANCAR, cesta v Lonjer štev. 223
blizu po-taje na Vrdeli.

D. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop.
Brezbolno izdiranje zob, plimobiranje in umetni zobje

Vipavsko vino
prvo vrstno
kupi
Hotel BALKAN v Trstu.

Dr. FRANZUTTI
ZOOBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gioachino Rossini št. 12, vogal ul. delle Poste.
Tehniški vodja A. Johncher, dolgoletni asistent Dr. J. C. maku. — Izdiranje zob brez bolečin. Plimobiranje. Umetni zobje.

Žganje 50% Špirit 96%
Rum, konjak in Janzevec
50%, vino belo in črno prve vrste, po najnižji ceni prodaja
turdka **APOLLONIO**
Trst — ulica Gattari št. 16.

JANKO TROŠT — sodni revizor

TRST — ulica Risorta št. 5 — Trst.

Izvršuje: vpise izprememb v odboru v trgovinski register, izpremembe pravil, ustanovitve in likvidacije zadrug, ureditev finančnih zadev vseh vrst. Sestava bilanc in revizije računov.

— Posluje v slovenskem in italijanskem jeziku. —

Tržaška kmetijska družba
vabi na svoj
XXI. redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 10. avgusta ob 9.30 v prostorih »Narodnega doma« v Trstu.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Ob zvršetku uo ne.
3. Poročilo tajnika.
4. Poročilo blagajnika.
5. Poročilo pregledovalcev računov.
6. Volitev slučajno odstopivših odbornikov ali zaupnikov.
7. Proračun za bodoče delovanje.
8. Predlogi in nasveti članov.

Člani so naprošeni da se pomemijo do občnega zbora po posameznih predmetih in vseh o predlogih in nasvetih, ki jih hočejo podati na občnem zboru z ozirom na potrebe, ki so nastale po vojni, in to posebno v pogledu združnega delovanja, ki se nam kaže v bodočnosti neobhodno potrebno.

ODBOR.

ALOGA UR IN ZLATANINE...
na veliko izbero se vdobi pri
A. POUH v Trstu
TRG GARIBALDI (BARRIERA) 3.

JADRANSKA BANKA

Deln. glav. K 30.000.000, Reserve K 8.500.000

Centrala: TRST

Via Cassa di Risparmio 5 — Via S. Nicolò 9

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotar, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar

Ekspozitura: Kranj

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema vloge

na hranilne knjižice proti 31/2%, letnim obrestim v bancogiro-prometu, proti 3% letnim obrestim. Na odpoved navzven zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.

Daje v najam varnostna pralila (šafas) inštorji.

Blagajna posluje od 9 do 13

Odhajanje in prihajanje vlakov.

Centralna postaja (južna.)

Odhodi:

- 0'15 D. v Belgrad in Bukarešt (čez Ljubljano in Zagreb).
- 2'— D. na Dunaj (čez Videm in Trbič) vsak ponedeljek, sredo in petek.
- 5'30 O. v Trbič in Cervinjan (čez Bivio).
- 6'30 D. v Reko (čez St. Peter na Krasu).
- 6'55 H. v Benetke (čez Bivio) Trbič-Videm.
- 8'— R. v Milan, Pariz, London in Bordeaux.
- 8'30 O. v Logatec (zveza z Reko)
- 11'— D. v Benetke (čez Bivio-Cervinjan).
- 14'30 D. v Benetke (čez Trbič-Videm).
- 14'50 O. v Logatec (čez St. Peter na Krasu), Reko.
- 15'15 O. v Logatec in Reko.
- 17'35 B. v Videm (čez Gorico).
- 18'20 O. v Reko čez St. Peter na Krasu.
- 20'15 D. na Dunaj čez Logatec.

Dohodi:

- 2'55 D. Z Dunaja (čez Trbič in Videm) vsako sredo, petek in nedeljo.
- 7'— D. iz Bukarešta, Belgrada (čez Ljubljano in Zagreb).
- 8'25 O. iz Logatec.
- 9'20 O. iz Vidma (čez Gorico, Trbič, Nabrežino).
- 9'55 O. iz Reke (čez St. Peter na Krasu).
- 10'50 D. Z Dunaja (čez Logatec).
- 13'50 D. iz Rima (čez Bologno, Padevo, Benetke, Cervinjan).
- 16'30 D. iz Logatec in z Reke.
- 16'50 D. iz Benetke (čez Videm, Trbič).
- 18'30 O. iz Cervinjana in Trbiča (čez Bivio).
- 19'15 H. iz Benetke, Cervinjana (čez Bivio).
- 20'55 O. iz Logatec (zveza z Reko).
- 23'— H. iz Benetke (čez Videm, Gorico, Trbič in Bivio).
- 23'20 D. Z Reke.
- 23'45 R. iz Londona, Pariza, Bordeauxa, Milana, Benetke.

Postaja pri Sv. Andreju.

Odhodi:

- 5'40 O. čez Herpelje v Rovinj, Kanfanar, Pulo.
- 5'46 M. v Koper, Buje, Poreč.
- 7'30 O. čez Opčino v Ajdovščino, Gorico in Podbrdo.
- 8'30 M. v Buje čez Koper.
- 12'50 O. čez Herpelje v Kanfanar, Rovinj in Pulo.
- 15'30 O. čez Opčino v Ajdovščino, Gor